

PREVENTIVNÍ PROGRAM – ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOST

Školní rok:	2025/2026
Vypracoval:	Mgr. Šárka Mandincová, kariérová poradkyně
Schválil:	Mgr. Aleš Jaroš, MBA, ředitel školy
Pedagogická rada projednala dne:	29. 8. 2025
Program nabývá platnosti dne:	1. 9. 2025
Program nabývá účinnosti dne:	1. 9. 2025
<i>Změny ve programu jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.</i>	

Charakteristika školní neúspěšnosti

Předčasné odchody ze vzdělávání jsou problémem, který nelze vnímat jen z hlediska selhávání žáka v procesu učení, jeho nechutí a obecně negativním postojem ke vzdělávání. Tento problém je potřeba vnímat v širokém kontextu sociálních a ekonomických vztahů i existujícího školského systému. Na vině je často osobnostní vývoj žáka, jeho volní vlastnosti, výkon, motivace, ale v poslední době čím dál víc tkví důvod v rodinném prostředí. Jsme školou v oblasti, kde nejčastěji propadají, respektive předčasně opouštějí základní vzdělávání děti ze znevýhodněných rodin.

Strategie, kterou se škola snaží podporovat školní úspěch všech žáků, vychází z Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek je zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Co charakterizuje školní neúspěšnost

Předčasné odchody ze vzdělávání jsou problémem, které je třeba chápat v kontextu sociálních a ekonomických vztahů. Příčin neúspěchu ve vzdělávání je mnoho. Školní nezralost, nerozpoznané smyslové vady, nízký intelekt, precvičované leváctví, vysoké nároky ze strany rodičů, nebo naopak naprostý nezájem o vzdělávání vlastních dětí. Poruchy chování, poruchy

učení, šikana, dlouhodobé absence, skryté záškoláctví, náročné životní situace, dítě cizinec, chudoba.

Potencionálně neúspěšný žák

Žák, který je opakovaně klasifikován nedostatečnou a do vyššího ročníku prochází na základě opravných zkoušek. Nebo je to žák, vůči kterému jsou opakovaně uplatňována výchovná opatření. Nebo je to žák cizinec, jehož domácí prostředí můžeme charakterizovat jako málo podnětné. Může jít i o žáka z velmi slabého rodinného prostředí.

Jak identifikujeme neúspěšného žáka

Je bez motivace, bez chuti ke školní práci. Dlouhodobě neplní úkoly, opakovaně bývá nepřípraven, chybí mu řada pomůcek. Do školy chodí sporadicky. Obvykle bývá bez kamarádů, uzavírá se do sebe, účelově lže okolí, nalhává i sám sobě. Nebo naopak se druzí se žáky s podobnými problémy.

Východiska a cíle na naší škole

Vize školy: Každý žák má právo dosahovat svého maximálního vzdělávacího potenciálu v bezpečném, podporujícím a motivujícím prostředí.

Hlavní cíl programu: Snížit výskyt školní neúspěšnosti a minimalizovat riziko školního selhání žáků.

Dílčí cíle:

- včasná identifikace ohrožených žáků,
- systém podpůrných opatření,
- posilování motivace a vztahu k učení,
- spolupráce s rodinou a odbornými institucemi.

Strategie řešení školní neúspěšnosti

- Příznivá pracovní atmosféra ve třídách, ve škole.
- Individuální přístup. Budování důvěry učitel – žák.
- Volit vhodné učivo směrem k naplnění očekávaných výstupů.
- Dodržování didaktických zásad.

- Konzultační hodiny.
- Projektové práce.
- Možnost opravných testů, ale hledat i jiné formy získávání zpětné vazby.
- Dodržovat zásady duševní hygieny.
- Vstřícnost, motivující hodnocení, nezaměřovat se na nedostatky, nenálepkovat.
- Využívat formativní hodnocení, hledat u žáka, co umí, v čem dosáhl osobního pokroku.
- Využívat sebehodnocení žáka, pracovat s chybou, tolerovat nižší pracovní výkon.
- Učit žáka vyšší zodpovědnosti za vlastní vzdělávání.
- Podpora polytechnického vzdělávání – spolupráce se středními školami.
- Podpora odborného vzdělávání – spolupráce s firmami.
- Podpora podnikavosti a kreativity.
- Nastavit konkrétní pravidla spolupráce žák – učitel.
- Zavést pravidelný komunikační systém škola – rodič.

Podmínky vzdělávání (v souladu s ČŠI)

Organizace a klima školy

- jasně nastavený systém podpory žáků s obtížemi,
- školní poradenské pracoviště (výchovní poradce, metodik prevence, školní psycholog, speciální pedagog).

Profesní podpora učitelů

- pravidelná metodická setkání k prevenci neúspěšnosti,
- školení v oblasti diferenciacce a individualizace výuky.

Materiální podmínky

- dostupnost digitálních pomůcek,
- podpůrné materiály pro žáky se SVP (sešitové pomůcky, učební aplikace).

Průběh výuky a podpora

Diagnostika a sledování žáků

- pravidelné mapování školní úspěšnosti (čtení, psaní, matematika, studijní dovednosti),

- screening v 1. a 6. třídě + průběžná diagnostika v dalších ročnících.

Podpůrná opatření

- doučování a skupinová podpora (např. projekt NPO – Doučování žáků),
- individuální vzdělávací plány,
- asistenti pedagoga pro žáky se SVP.

Metody a formy výuky

- aktivizující metody (projektová výuka, kooperativní učení),
- diferenciacce (zadávání úkolů na více úrovních obtížnosti),
- pravidelná zpětná vazba – formativní hodnocení.

Výsledky (sledování a vyhodnocování)

Hodnocení žáků

- využívání formativního hodnocení (portfolio, sebehodnocení, slovní hodnocení),
- čtyřstupňová klasifikace úspěšnosti dle ČŠI (výborná – očekávaná – vyžadující zlepšení – nevyhovující).

Evaluace programu

- pololetní analýza výsledků (známky, absence, kázeň),
- dotazníky pro žáky, rodiče a učitele,
- závěrečná zpráva do výroční zprávy školy.

Spolupráce s rodiči a komunitou

- pravidelné konzultace s rodiči ohrožených žáků,
- společné akce školy a rodičů (workshopy „Jak podpořit dítě v učení“),
- spolupráce s PPP, SPC a OSPOD při závažnějších obtížích.

Preventivní opatření

- Každý třídní učitel vede přehled rizikových žáků a konzultuje je s poradenským pracovištěm.
- Peer tutoring – starší žáci pomáhají mladším.
- Podpůrné digitální nástroje – aplikace na matematiku, čtení a pravopis.

- Motivační program – odměny za snahu a pokrok, nikoli jen za výsledky.

Očekávané přínosy

- snížení počtu žáků s nedostatečným prospěchem,
- zvýšení motivace k učení,
- lepší vztahy mezi žáky, učiteli a rodiči,
- pozitivní hodnocení školy ze strany ČŠI (naplnění kritérií podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání).

Vyhodnocení

Škola ve vlastním zájmu pravidelně vyhodnocuje úspěšnost svých opatření. Jednak zda dochází, či nedochází k nápravám a jednak se snaží nastavené strategie řešení pozměňovat na základě praxí osvědčených postupů. Škola vzdělává své učitele klíčovými dovednostmi pro tuto oblast.

Na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci školní neúspěšnosti stanovuje dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

V Mostě 29. 8. 2025

Mgr. Šárka Mandincová
kariérová poradkyně

Mgr. Aleš Jaroš, MBA
ředitel školy